

sterfte vindt men bij erysipelas onder kinderen en op hoogen leeftijd. Wat de duur van de genezing betreft, kon statistisch geen verbetering door de serumbehandeling vastgesteld worden.

R. FRIEDLÄNDER. *Die hemiplegische Bewegungsstörung und ihre Behandlung* (slot). — Bij de actieve oefening van de verschillende bewegingen, is het van belang, dat men te gelijker tijd aan de gezonde zijde de gewenschte bewegingen laat uitvoeren, waardoor gelijksoortige meebewegingen aan de zieke zijde opgewekt worden.

D. TIMPE, *Beitrag zur Behandlung der Malaria*. — Acht en zestig gevallen van malaria behandeld volgens de methode van TEICHMANN, met gunstigen uitslag. De chininebehandeling moet volgens TEICHMANN met lange tusschenpoozen plaats vinden en met steeds grootere gift chinine, om de na lang gebruik optredende ongevoeligheid voor chinine tegen te gaan. Het schema luidt: 2 tot 4 weken pauze, al naarmate de ongevoeligheid voor chinine kleiner of grooter is, daarna gedurende 10 dagen chinine en wel 3 dagen lang 1,2 gr. per dag, 3 dagen 1,5 gr. per dag en vier dagen 1,8 gr. per dag (dosis per keer 0,3 gr.); vervolgens een pauze van acht dagen, gevolgd door een chininekuur van 10 dagen (als boven), dan een pauze van 10—12 dagen weer gevolgd door een chininekuur van tien dagen; nakuur volgens NOCHTE: gedurende zes weken, twee achtereenvolgende dagen in de week 1,2 gr. chinine per dag.

E. HAYWARD. *Ueber Schädelplastik*.

G. KLEMPERER und L. DÜNNER. *Behandlung der Lungentuberkulose*. — (Slot.)

J. J. SPITTLER.

Neurologisches Centralblatt, 16 Juni 1919, No. 12.

M. NOUNE. *Zum Andenken an HERMANN OPPENHEIM* — Een woord van herdenking voor den leider van de duitsche neurologie, voor den man, die, zonder officieel leermeester te zijn, een praeceptor mundi was.

WASSERMEIJER. *Ueber einen Fall von eigenartigen, rezidivierenden, vasoneurotischen Störungen nach commotio cerebri*. — Na een commotio cerebri traden met maandenlange tusschenruimten, aanvallen van een zwaren vorm van urticaria (blaasvorming, darmbloeding) op. Aan den aanval ging eenmaal een psychisch trauma, eenmaal een braspartij en het innemen van drie pyramidontabletten vooraf, soms was er geen bijzondere oorzaak aanfoonbaar. De hersenschudding heeft blijkbaar de centraalorganen van het vaatstelsel beschadigd.

FORSTER. *Ueber „die primäre und sekundäre Wirkung des psychischen Traumas“ im Sinne LIEPMANNS*. — De primaire werking van het psychisch trauma is volgens FORSTER beperkt tot gevolgen, die als z.g.n. „bedingte Reflex” kunnen worden opgevat. Langdurende algemeene neurasthenische of psychosthenische toestanden behoren daartoe niet.

D. J. BECK.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Beiträge zur Lungentuberkulose im Kindesalter. Die kindliche Lungentuberkulose im Röntgenbilde von Dr. KLARE. Die Pneumothoraxtherapie der kindlichen Lungentuberkulose von Dr. HARMS 1918. (Uitgever niet vermeld).

In het consultatiebureau tegen tuberculose te Mannheim wordt van alle kinderen van tuberculeuse ouders, die een positieve huidreactie op tuberculose en verdachte longverschijnselen vertoonen, een X-foto van de longen gemaakt, benevens van alle kinderen onder het 3de jaar met een positieve reactie van VON PIRQUET. Het verder verloop der processen wordt door physisch en röntgenologisch onderzoek gecontrôleerd. Op die wijze is KLARE in het bezit gekomen van een zeer kostbare verzameling, die vooral van

grootte beteekenis is voor de studie der hilusschaduwen. Herhaaldelijk wordt men getroffen door de uitgebreidheid der tuberculeuse processen op de X-plaat, terwijl physisch onderzoek nog zoo weinig te hooren geeft. Zeer nadrukkelijk wijst de schrijver er op, dat men bij het al of niet instellen van een tuberculine- of pneumothoraxbehandeling zich niet moet laten leiden door den graad der uitgebreidheid van het proces (de oude indeeling van TURBANGERHARDT), maar door het pathologisch anatomisch karakter. Dit gedeelte van het boek bevat 33 platen.

HARMS wil het nut der pneumothoraxbehandeling bij de longtuberculose van het kind bewijzen (46 platen), maar heeft mij niet kunnen overtuigen. Zijn tweede stelling luidt: „de aanwijzing voor de collapsbehandeling bij de kinderlijke longtuberculose is een andere dan die bij van den volwassene. Met het oog op de ongunstige prognose van de ziekte als zoodanig bij het kind moet de pneumothorax reeds bij beginnende gevallen worden aangelegd”. Maar hoeveel beginnende gevallen genezen er niet door rust, goede voeding en verzorging en frissche lucht! Bij het doorlezen van de ziektegeschiedenissen krijgt men den indruk, dat de goedige vormen toch wel beter zouden zijn geworden, en dat de kwaadaardiger ondanks de pneumothoraxbehandeling gestorven zijn. De ervaring van HARMS betreft 21 gevallen. Gaat men die wat nauwkeuriger na, dan blijkt in één dier gevallen in het geheel geen pneumothorax te zijn aangelegd; in 3 gevallen mislukte het aanleggen; 9 van zijn patiëntjes waren reeds 15 jaar oud, een was er 16, en een 14 jaar. Deze rekent men toch eigenlijk niet meer tot den kindertijd. Verder trof mij nog bij het doorlezen van de ziektegeschiedenissen, dat eenige malen de reactie van VON PIRQUET als negatief wordt opgegeven, terwijl tuberkelbacillen in het sputum werden gevonden. Dat zal wel hierin liggen, dat de reactie uitsluitend met humane tuberculine werd verricht.

In de laatste jaren heb ik eenige kinderen behandeld, bij welke ik mij verplicht heb gevoeld, een eventueele pneumothoraxbehandeling te overwegen. Het spijt mij nu niet meer, dat het bij overwegen is gebleven.

CORNELIA DE LANGE.

FEUILLETON.

EEN INSPECTEUR VAN DEN GEZONDHEIDSDIENST TE BATAVIA,
IN HET MIDDEN DER 18de EEUW.

Bij geheim schrijven van 29 Maart 1752 van heeren XVII te Amsterdam aan de hooge regeering te Batavia, werden inlichtingen gevraagd, waaraan het buitengewoon aantal ziekte- en sterfgevallen ter hoofdplaats van Indië, moest worden toegeschreven en welke middelen dienden aangewend te worden om daarin verbetering te brengen. De vraag was niet een uitvloeijsel van een humaniteits-beginsel, maar omdat „de buitengewone sware Equipagien bovenmate kostbaar vielen voor de comp. en dat so die nog langer moesten continueeren, het door den tijd niet te dragen soude zijn en de manschap ook soude komen te ontbreken”.

De gouverneur-generaal MOSSEL, onderzocht de zaak grondig en volledig en stelde zijn bevinding den 24sten Juni 1753 in schrift in een artikel genaamd: „aanmerkingen